

El safareig per a regar

(ALDC, III, 721. El *safareig* per a regar)

Per al comentari de toll 27, 131, *viver*, *bací*, *rentador* 7, 13, *llavador* 165, 172, *pèlec* 161, *bassa* i *safareig*, veg. PALDC, II, mapa 249 i 250; per a *pica* 53, veg. PALDC, II, mapa 245, i per a *biot* 38, veg. mapa 451; quant a *bassa*, notem les unitats perifràstiques *bassa de reg* 107, *bassa de regar* 160, *bassa d'obra* 149, *bassa de rentar* 99, els der. *bassot* 69, *bassol* 123, *bassal* 93, *basseta* 132, 176, *embassada* 20, i les castellanitzants *balsa* 108, 158, 162, 177, 186, 189 i *balseta* 189; *baciet* 175 deu ser der. de *bassi*. Pel que fa a *safareig*, de l'ár. vg. ŞAHRIĞ 'bassal, estanyol', es tracta d'una forma amb vocal anapàctica, la més antiga, amb la var. palatal *xafareig* 85, 140 (o *xafreig* 75), enfront de la que seria més etimològica, *safreig*, però que sembla una síncopa de l'anterior *safareig* (veg. al mapa la distribució de les dues var.). *Mina* 61, del fr. *mine* (la forma autòctona

cat. és *mena*), hauria pres el sentit que comentem a partir del de 'perforació per proveir-se d'aigua'. *Cisterna* 24, 117, del llat. CISTERNA, der. de CISTA 'cistella', entès com a *dipòsit* (var. *depòsit* [d'aigua] 89, 111, 118, 119, 183), del llat. DEPOSITUM, o *reserva* 11, postverbal de *reservar*, pres del llat. RESERVARE. *Botàs* 1, 16, 18, a partir de 'resclosa; saltant d'un riu' "per la concurrència de *botar* i *botir* amb el sentit d'omplir-se i saltar" (DECat).

Altres mots: *represa* 185, des de 'estancament'; *pantamet* 185, dim. de *pantà* (← it. *pantano*); *tancat d'aigua* 89.

Notem com a mots més estesos, *safreig/safareig* (aquest sobretot occidental), repartits per tots els dialectes, i *bassa*, d'àrea occidental.

Són mots normatius *safareig* i *bassa*, des del DG₁, 1932.

